

Міністерство освіти і науки України
Департамент освіти і науки
Кіровоградської обласної державної адміністрації
Олександрійський педагогічний фаховий коледж
імені В.О. Сухомлинського

Рекомендації викладачам і студентам щодо оволодіння іноземною мовою та ефективною комунікацією

Викладач: Ірина ОЛІЙНИК



2021-2022 навчальний рік

Розглянуто та схвалено на засіданні циклової комісії викладачів гуманітарних дисциплін та іноземних мов

Протокол №3 від « 25 » жовтня 2021 р.

Голова циклової комісії _____ Лариса СТЕПАНОВА

Схвалено на засіданні Методичної ради

Протокол № 2 від « 28 » жовтня 2021р.

Голова Методичної ради _____ Літта МАКСІМОВА

Методичні рекомендації щодо оволодіння професійним іноземним мовленням і культурою спілкування

Під професійно спрямованою комунікативною компетенцією мається на увазі сукупність знань і вмінь, що дозволяють фаховому спеціалісту виконувати свої посадові та професійні обов'язки. Основою для навчання професійно спрямованого говоріння є іноземна мова з урахуванням особливостей діяльності фахового спеціаліста, його посадових обов'язків, знань і вмінь, необхідних для здійснення професійної діяльності за допомогою іноземної мови.

Система вправ, призначених для формування англomовної(німецькомовної) професійно спрямованої компетенції в говорінні у студентів будується на основі:

- професійно зорієнтованого освітнього процесу;
- основних функцій майбутніх спеціалістів;
- основних навичок і вмінь ділового спілкування у професійній сфері діяльності, телефонному спілкуванні;
- урахування соціокультурного компонента освіти.

У системі вправ, необхідної для формування професійної комунікації, враховуються такі етапи засвоєння матеріалу: етап осмислення матеріалу, формування мовленнєвих навичок, етап їх удосконалення, етап розвитку мовленнєвих умінь.

Навчання професійно спрямованого говоріння студентів передбачає створення окремої системи вправ, яка повинна відповідати таким вимогам:

- бути послідовною та будуватись із урахуванням зростання мовних труднощів освітнього процесу;
- дотримуватись етапів становлення мовленнєвих умінь;
- враховувати закономірності формування мовленнєвих умінь у говорінні;
- бути раціонально організованою та включати серію вправ;
- враховувати повторюваність і циклічність навчального матеріалу;
- включати контроль до системи вправ.

Виділяються такі основні критерії, що складають основу пропонованої системи: комунікативність, вмотивованість, спрямованість вправ на сприймання та передачу інформації, рівень керування мовленнєвою діяльністю студентів, присутність ігрового компонента, наявність опор, спосіб організації вправ, а також критерій професійної спрямованості.

У професійно спрямованому навчанні перевага надається ситуативно обумовленим вправам, що дозволяє максимально наблизити процес навчального спілкування до реального. Таким чином, увага студентів зосереджується на функції, а не на формі. Ситуативність умовно-мовленнєвих вправ сприяє мимовільному запам'ятовуванню форми, що в подальшому забезпечує здатність до функціонування в мовленнєвих уміннях.

Таким чином, щоб комунікація була ефективною, слід розробити систему вправ відповідно до таких вимог: заданість ситуації, професійна спрямованість завдань, природність ситуації спілкування, вмотивованість мовленнєвої дії студента, наявність вказівок на дію з матеріалом, новизна.

Під час виконання завдання слід враховувати рівень керованості мовленнєвою діяльністю, спосіб організації роботи та використання опор. У контролі за виконанням завдання мають враховуватись: ступінь реалізації комунікативного наміру, відповідність

висловлювання, зверненість мовлення, різноманітність мовленнєвих зразків, ініціативність, вираження особистого ставлення до подій, правильність мовлення, темп мовлення, обсяг висловлювання.

Усі вправи, що входять до системи формування професійно спрямованої комунікативної компетенції можуть виконуватись індивідуально, парами чи групами. Вправи на розвиток умінь передбачають парну та групову роботу, вправи на вдосконалення вмінь.

Таким чином, навчання професійно спрямованого говоріння будується на принципах і критеріях, характерних для навчання іноземної мови в цілому.

Процес формування професійно спрямованої компетенції здійснюється поряд із прищепленням лексичних навичок говоріння, що є дуже важливим у складному процесі формування спеціальних навичок і вмінь спілкування. Послідовність виконання вправ, починаючи з некомунікативних, потім умовно-комунікативних, і закінчуючи комунікативними вправами з рольовим ігровим компонентом, забезпечує неперервне прищеплення навичок ділового спілкування та вдосконалення вмінь професійно спрямованого говоріння.

РЕКОМЕНДАЦІЇ ТА ПОБАЖАННЯ МАЙБУТНІМ ВЧИТЕЛЯМ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ УРОКІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

- Коли Ви будете готуватися до уроку, пам'ятайте про :
ми засвоюємо

10% з того, що прочитали;

20% - з того, що чули;

30% - з того, що бачили;

50% - з того, що чули та бачили;

70% - з того, що обговорюємо з іншими;

90% - з того, чого навчаємо інших.



- Уроки повинні бути побудовані так, щоб діти хотіли брати в них участь. Почуття внутрішньої свободи, інтелектуальне навантаження, завдання у формі ігор створюють той психологічний клімат, коли дорослі та діти стають партнерами по творчості.
- Слухання та говоріння передують навчанню читання й письма. Для учнів слід створити більше можливостей слухати правильне англійське мовлення перед тим, як ви запропонуєте їм говорити англійською.
- Учитель не повинен подавати матеріал у надто швидкому темпі. Подавайте його з тією швидкістю, із якою справляється учень, і давайте додатковий матеріал тому, хто цього потребує. Не поспішайте, поверніться до попереднього матеріалу, виконуйте разом із учнями важкі завдання, вводьте ігрові елементи. Повторюйте з учнями до такого часу, наскільки це необхідно їм для повного розуміння поданої інформації. Це перші кроки учня в роботі, і вони повинні стати впевненими.
- Не вводьте великий обсяг нового матеріалу для роботи на одному уроці: новий зразок, 5-6 нових слів – цього достатньо для першого уроку.
- Необхідне постійне повторювання вивченого матеріалу: обсяг засвоєної лексики потрібно повторювати 5-7 разів. Це потрібно робити протягом кількох хвилин на кожному уроці; після введення в роботу нової лексики її треба повторювати через 1-2 дні, а потім – через місяць і півроку.
- Мета такої роботи – вчити використовувати знання з мови, набуті вміння й навички з усного мовлення, а не тільки засвоєння теоретичного матеріалу з мови.
- Спонукайте учнів до активності у процесі роботи, зацікавленості її змістом. Вивчення іноземної мови не повинне супроводжуватись негативними емоціями, потрібно уникати конфліктних ситуацій.
- Говорити потрібно з помірною швидкістю, не треба говорити повільно та голосно, це викликає негативну реакцію у слухачів.
- Учитель не повинен говорити на уроці дуже багато. Чим більше говорять на уроці учні, тим він успішніший. Прагніть до того, щоб 90% часу на уроці було віддано учню: класна кімната й урок, проведений у ній, – це найчастіше те місце, де учень має можливість говорити, спілкуючись із іншими.

Вивчення мови – це перш за все процес розвитку мовлення, тому потрібно якомога більше приділяти уваги вправленню учнів у спілкуванні один із одним. Надлишкова

активність у роботі вчителя на уроці, у тому числі і його мовленнєва діяльність, – це певною мірою марно витрачений робочий час для учня.

Крім того, потрібно уникати говорити мовою, яка є занадто важкою для учнів.

Слід пам'ятати і про те, що неякісно підготовлений урок не може бути успішним.

Плануючи зміст уроку, чітко визначайте, чого учні можуть досягти на кінець уроку. Добре подумайте над тим, як ви будете подавати новий матеріал, як будете закріплювати вивчене, щоб учні не тільки сприйняли нове, а й сформували потрібні вміння та навички. Пам'ятайте про те, що дуже важливо оволодіти такими видами роботи як: робота з діалогом, робота над розширенням словникового запасу, проведення дидактичних ігор. Учитель повинен знати, який вид діяльності є основним на кожному етапі роботи.

Допущення помилок є природнім у процесі навчання. Тому не потрібно сприймати це як щось негативне. Не потрібно прагнути позбутися їх будь-якою ціною. Виправляти їх потрібно тоді, коли здійснюється робота зі всіма учнями класу, і не потрібно цього робити, наприклад, під час роботи учнів у парах. Якщо ж учень промовляє монолог, то допущені ним помилки слід проаналізувати після його виступу.

Домашня робота з вивчення мови повинна супроводжуватись аудіозаписом. Звичним з іноземної мови є таке завдання: виписування та запам'ятовування слів, виконання граматичних вправ. І таке завдання передбачає письмову форму його виконання. Але щоб не втратити того, що було виконано учнями на уроці, щоб логічно продовжити роботу, то вдома учневі потрібно не тільки читати, а й чути те, що він читає. Аудіозапис виконує функцію пасивного спілкування.

ЯК ВИПРАВЛЯТИ ПИСЬМОВІ РОБОТИ УЧНІВ

^ Art ^ / / ^ WO I WW Sp WO Prer P P Gr Gr	<i>My name is Artem Moskalenko , and I came from Ukraine.I born in 2006 in the Lviv.</i> <i>When I was seven years I went to the school. When I was ten I ve moved to Kyiv, because my father to military man, so my all life I lived in differents towns. In Kyiv I was for three years in school and I speak english and french.</i> <i>My hobby to collecting computer games. My favourite sports are football and chess. My telefone number is 119-31-15. And you? What is your name? How old are you? What to your favourite sports and hobbies?</i> <i>With best wrohes,</i> <i>Artem</i>
---	---

Артикль	Art - article
Граматика	Gr - grammar
Привід	Prep - preposition
Непотрібне слово	/ - unnecessary word
Неправильне слово	WW – wrong word
Пропуск слова	L – word missing
Часи	T - tense
Порядок слів	WO – word order
Правопис	SP - spelling
Пунктуація	P – punctuation

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ, УМІНЬ, НАВИЧОК УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Творча робота	Диктант	Переклад і тестування
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
12 балів – 0 помилок	12 балів – 0 помилок	12 балів – 100 %
11 балів – 1-2 помилки	11 балів – 2 помилки	11 балів – 92-99 %
10 балів – 3 помилки	10 балів – 3 помилки	10 балів – 84-91 %
9 балів – 4 помилки	9 балів – 4 помилки	9 балів – 76-83 %
8 балів – 5 помилок	8 балів – 5 помилок	8 балів – 68-75 %
7 балів – 6 помилок	7 балів – 6 помилок	7 балів – 60-67 %
6 балів – 7 помилок	6 балів – 7 помилок	6 балів – 52-59 %

5 балів – 8 помилок	5 балів – 8 помилок	5 балів – 44-51 %
4 бали – 9 помилок	4 бали – 9 помилок	4 бали – 36-43 %
3 бали – 10 помилок	3 бали – 10 помилок	3 бали – 28-35 %
2 бали – 11 помилок	2 бали – 11 помилок	2 бали – 20-27 %
1 бал – 12 і більше помилок	1 бал – 12 і більше помилок	1 бал – 12-19 %

Оцінювання учнів 1-2 класів

Bad - погано

Good - добре

Well done - молодець

Excellent - відмінно

Internet Links

The Bobbies

Історії та ігри для дітей – <http://bobbies.com>

Storyline

Англійські казки для прослуховування та завдання для них

-<http://www.storylineonline.net/>

Spoonful

Матеріали, ігри, кросворд для дітей - <http://spoonful.com/>

English Space

Завдання, ігри та кросворди для вивчення англійської мови

-<http://www.englishspace.ort.org/>

The Grammar Gorillas

Граматика для дітей - <http://www.funbrain.com/grammar/index.html>

Story Starts

Матеріали для навчання письму - <http://www.storystarts.co.uk/> та

<http://www.eduplace.com/tales/>

BBC Schools website for ages 4-11

Завдання та ігри для навчання письма та читання англійською мовою

http://www.bbc.co.uk/schools/4_11/literacy.shtml

Vocabulary.Co.UK

Матеріали для навчання лексики - <http://www.vocabulary.co.il>

ELLO

Матеріали для навчання аудіюванню - <http://www.ello.org>

Discovery Education's Puzzlemaker

Сайт для створення власних кросвордів - <http://www.puzzlemaker.com/>

Lil' Fingers

Короткі історії та ігри англійською мовою - <http://www.lil-fingers.com/index.html>

KIZ CLUB

Інструкції щодо оволодіння мовним та лексико-граматичним матеріалом Як вчити нові слова

1. Зрозумій значення слова та його використання.

Наприклад:

öffnen – відчиняти (двері, вікно)

entdecken – 1. відкривати країну, елемент

2. робити наукові відкриття

2. Вчись правильно вимовляти слово.
3. Складай словосполучення, використовуючи нове слово та добре знайомі слова.

das Buch	:	Amerika	:
den Schrank	:	öffnen	eine Stadt : entdecken
die Wohnung	:	ein Element	:

4. З'ясуй, як утворилося слово:

arbeitslos-arbeit+s+los

sich interessieren – interess+ieren

Та згадай однокореневі слова

: Arbeit, f

Arbeitslos : Arbeiter, m

: Arbeitstag, m

5. Уточни керування дієслів (за словником)

sich interessieren für (Akk)

sich erinnern an(Akk)

achten auf (Akk)

beitragen zu (Dat)

6. Вчи іменник в однині та множині:

der Tag – die Tage day-days bus-buses wife-wives

дієслова – в трьох формах:

machen-machte-gemacht sehen-sah-gesehen

open-opened-opened go-went-gone

7. Змінюй іменник за відмінками, дієслово – за особами, а від прикметників утворюй ступені порівняння:

ich gehe	du gehst	er geht	good-better-the best
wir gehen	ihr geht	sie gehen	big-bigger-the biggest

8. Вчи слова, повторюючи їх в голос. Записуй їх в словник. Пам'ятай, що участь всіх видів пам'яті – зорової, слухової та моторної – сприяє кращому засвоєнню.
9. Придумуй з новими словами багато прикладів.
10. Починай вчити з важких слів.
11. Постійно повторюй вивчені.

Як вчити граматичний матеріал

1. Уважно вивчи речення-зразок (модель) та спробуй самотійно вивести правило.
2. Прочитай правило ще раз в граматичному довіднику та перевір себе.
3. За зразком (моделлю) склади багато речень.
4. Виконай вправи, що є в підручнику.
5. Знайди в тексті речення, що містять це граматичне явище.

Як вчитись розмовляти іноземною мовою

1. Вчись працювати з реченням-зразком, складай речення, а потім використовуй їх в розмові.
2. Переказуй текст. Це сприяє розвитку мовленнєвих навичок.
3. Описуй предмети, картини, плакати, тощо.
4. Добивайся певного типу мовлення. Пам'ятай, що людина розмовляє рідною мовою зі швидкістю 130-180 слів за хвилину.
5. Коли розмовляєш іноземною мовою, звертай увагу не тільки на правильність мовлення, а й на зміст. Вчись під час бесіди висловлюватись стисло.
Kommen Sie morgen? – Natürlich.
Wo waren Sie gestern? - Im Park.
6. Запам'ятай мовні штампи (патерни) необхідні при звертанні:

Sagen Sie bitte ...	Can I help you...
Entschuldigen Sie...	Yes ,please.
Danke schön...	Glad to see you...
Ich möchte...	Fine,thanks.

Як переказувати текст

1. Подумай про те, що в тексті є самим головним, необхідним для переказу.
2. Склади план для переказу.
3. Речення, необхідні для переказу, спрости. До кожного пункту плану підбери ключові (опорні) слова.
4. Дотримуйся плану.

Як скласти розповідь

1. Подумай про те, що ти хочеш розповісти.

2. Виріши, що в розповіді є головним, а що – другорядним. Починай з головного.
3. Склади план розповіді.
4. Повтори необхідні для розповіді слова та словосполучення по темі.
5. Прочитай тексти до даної теми та використай їх.
6. Розповідай за планом.

Як читати

1. Перш за все, встанови для себе, з якою метою ти читаєш текст:
 - а) щоб зрозуміти загальний зміст
 - б) щоб перекласти його
 - в) для переказу рідною або іноземною мовою
 - г) щоб прочитати текст виразно, тощо
2. Читай текст відповідно до поставленої мети: в першому – читай про себе і не перекладай (намагайся зрозуміти без перекладу), в другому – шукай найкращий варіант перекладу, в третьому – читай вголос та складай план при читанні, в четвертому – вдумайся спочатку в зміст, розстав паузи, наголоси, а потім читай вголос.
3. Перед тим, як почати читати, виконай всі вправи перед текстом, що полегшить розуміння тексту та сприятиме читанню. Спочатку продивись текст та встанови, про що йде мова.
4. Пам'ятай, зрозуміти складне речення можна, з'ясувавши, де головне речення, а де підрядне, та встанови підмет та присудок і залежність від них інших членів речення.
5. Прочитай текст та подумай:
 - а) що нового ти взнав за змістом
 - б) які слова та вирази з тексту потрібно запам'ятати
 - в) сподобався тобі текст чи ні і чому
6. Читай багато, тільки тоді ти навчишся читати.

Програма роботи семінару



08.11.21

Тренінг. Комунікативна вітальня: «Ефективні прийоми та методи розвитку комунікативних здібностей студентів педколеджу та учнів початкових класів засобами використання інноваційних технологій в умовах реалізації концепції Нової української школи», викладач – Людмила Рудак

03.12.21

Відеолекторій: «Мультимедія як засіб активізації пізнавальної діяльності студентів на заняттях іноземної мови», викладач - Ірина Олійник

04.01.22

Творча лабораторія: «Використання інтерактивних методів на заняттях іноземної мови», викладач – Сніжана Ільченко

07.02.22

Методичний семінар-тренінг: «Використання методу проектів – як одного із ефективних способів реалізації творчих здібностей студентів», викладач – Сніжана Ільченко

25.02.22

Презентація методорозробки: «Особливості навичок читання на уроках іноземної мови в початкових класах», викладач - Людмила Рудак

16.03.21

Презентація проекту: «Формування соціокультурної компетенції на заняттях іноземної мови», викладач – Людмила Рудак

06.04.22

День іноземної мови

Засідання гуманітарної секції НСТ на тему «Святковий вояж по англомовним та німецькомовним країнам», викладач – Ірина Олійник.

Використана література

1. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Підручник/кол. авторів під кер. С.Ю. Ніколаєвої. – К. Ленвіт. 2012
2. <https://www.nmu.org.ua> Іноземна(англійська) мова для професійного спілкування
3. <https://elar.naiu.kiev.ua> Іншомовна підготовка
4. <https://lutsk-ntu.com.ua> Актуальні проблеми іншомовної комунікації
5. <https://pedagogy.bdpu.org> Методичні засади навчання студентів іноземної мови для ділового професійного спілкування
6. Бачинська О.Ю. Інноваційні підходи до вивчення іноземних мов молодших школярів. Вісник психології і педагогіки. Педагогічний інститут Київського університету імені Бориса Грінченка. Інститут людини. Київ, 2015. № 17
URL:http://www.psyh.kiev.ua/Збірник_наук._праць._- _Випуск_17 (дата звернення 13.02.2020)
7. Дубяга С. М. Педагогічні технології в початковій школі : навч.-метод. посіб. Мелітополь : Видавництво МДПУ ім. Б. Хмельницького, 2015. 160 с.
8. Лук'янчук М. В. Підготовка майбутніх учителів до формування творчих здібностей молодших школярів у процесі навчання грамоти : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. Київ, 2019. 296 с.
9. Натальченко А. Г. Інноваційні технології навчання на уроках англійської мови в умовах модернізації середньої освіти. Матеріали всеукраїнської науково-методичної конференції: Сучасні комунікативні методи навчання англійської мови. Житомир, 2014. URL: <http://eztuir.ztu.edu.ua/123456789/1191> (дата звернення 13.02.2020)
10. Науменко У.В. Інноваційні методи навчання англійської мови у вищій школі в умовах модернізації. Молодий вчений. 2018 № 3.1 (55.1)
11. Паламарчук В. Ф. Барановська О. В. Педагогічні технології навчання в умовах нової української школи: вектор розвитку. Український педагогічний журнал. 2018. № 3. С. 60-66.